

Tipărire

[Prima](#) / Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2019

<https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6662>

Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2019

29.05.2020

Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2019

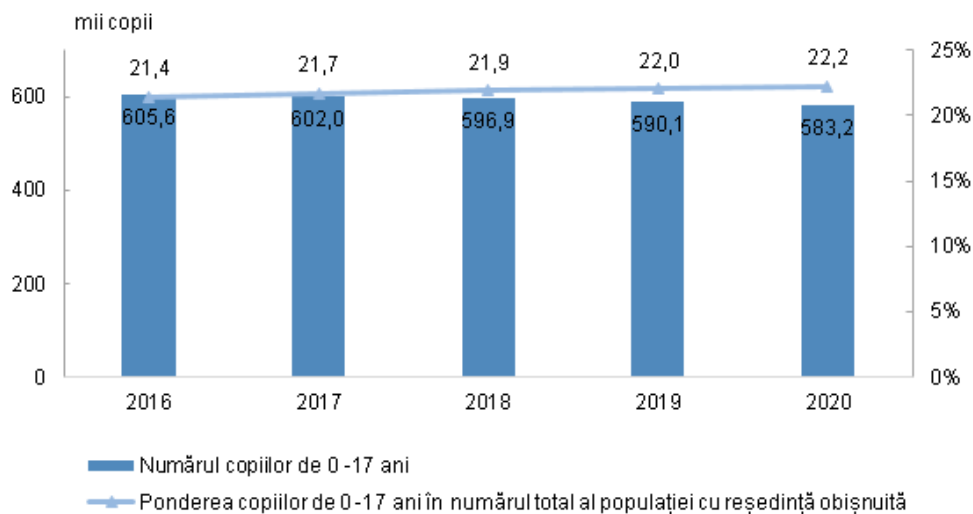
Biroul Național de Statistică prezintă informația privind situația copiilor în anul 2019.

Situația demografică

Numărul copiilor este în descreștere continuă

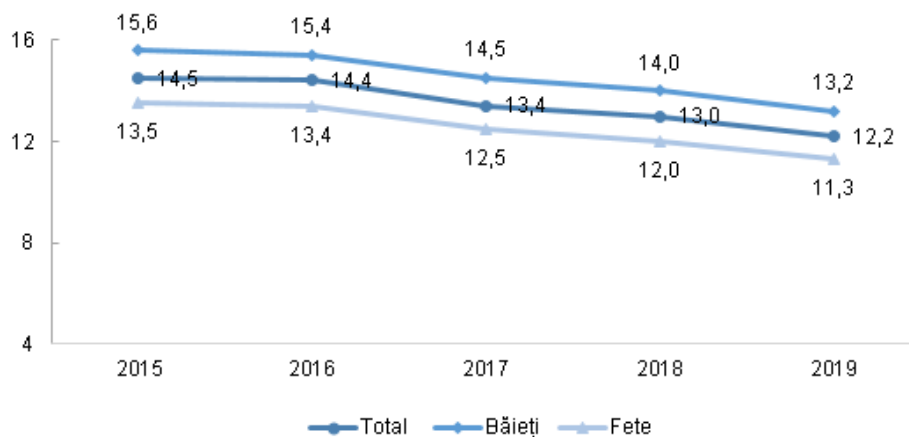
La 1 ianuarie 2020, numărul copiilor în Republica Moldova a constituit 583,2 mii¹, sau aproape fiecare a cincea persoană era în vârstă de până la 18 ani. Ponderea copiilor de 0-17 ani în numărul total al populației cu reședință obișnuită, la începutul anului 2020, a constituit 22,2%.

Figura 1. Numărul copiilor în Republica Moldova și ponderea acestora în total populație cu reședință obișnuită, la 1 ianuarie, 2016-2020

Un loc important în completarea acestui grup de vârstă îl dețin copiii născuți-vii, care în anul 2019 au constituit 32,0 mii, fiind în descreștere cu 7,8%, față de anul precedent. Rata natalității înregistrată în anul 2019 a constituit 12,2 născuți-vii la 1000 locuitori, fiind cea mai joasă din ultimii 5 ani. În perioada 2015-2019 cea mai înaltă rată a natalității, s-a înregistrat în anul 2015, constituind 14,5 născuți-vii la 1000 locuitori.

Figura 2. Rata natalității în Republica Moldova pe sexe, născuți-vii la 1000 locuitori, 2015-2019

În numărul născuților vii predomină băieții

Din numărul copiilor născuți-vii, 51,3% au fost băieți, raportul de masculinitate fiind de 105 băieți la 100 fete. Cei mai mulți copii (88,5%) s-au născut după o durată a sarcinii de peste 35 săptămâni.

Femeile din mediul rural nasc la o vârstă mai tânără comparativ cu cele din mediul urban

Comportamentul reproductiv în rândul femeilor de vârstă fertilă a suferit transformări în ultimii ani, evidențiate atât în diferențele de vârste la prima naștere, cât și în diferențele pe medii de reședință ale acestora. Astfel, vârsta medie a mamei la prima naștere, în anul 2019, a fost de 25,2 ani. Femeile din mediul rural au născut la o vârstă mai tânără - 24,1 ani, comparativ cu cele din mediul urban - 27,0 ani. Distribuția născuților-vii în funcție de vârsta mamei evocă concentrarea acestora în intervalul de vârstă de până la vârsta de 30 ani (cu 60,1% din total născuți-vii).

În același timp, s-a diminuat nesemnificativ ponderea copiilor născuți în afara căsătoriei. Nivelul natalității extraconjugale, în anul 2019, constituia 19,3%, sau aproape fiecare al cincilea copil s-a născut în afara căsătoriei. În mediul rural, în afara căsătoriei s-au născut 22,2% din născuți-vii comparativ cu 14,9% în mediul urban.

Educația copiilor

Rata de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar este în creștere

Către sfârșitul anului 2019, în țară au funcționat 1486 instituții de educație timpurie, inclusiv 829 cu statut de creșă-grădiniță, 543 – grădinițe, 89 – complexe educaționale, 23 – centre comunitare și 2 creșe. Numărul copiilor înscriși în instituțiile de educație timpurie a constituit 149,7 mii copii, fiind practic la nivelul anului precedent.

Rata de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar, în anul 2019, a constituit 93,2%. În funcție de sex s-a atestat o rată de cuprindere a băieților mai mare decât cea a fetelor - cu 1,6 puncte procentuale.

Tabelul 1. Rata de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar, pe sexe, 2015-2019, %

	2015	2016	2017	2018	2019
Total	92,7	94,3	94,3	93,4	93,2
Fete	92,4	93,3	93,7	92,1	92,3
Băieți	93,0	95,3	94,9	94,5	93,9

Copiii în vârstă de 5 ani predomină în instituțiile de educație timpurie

În distribuția pe vârste a copiilor înscriși în instituțiile de educație timpurie, au predominat copiii cu vârsta de 5 ani – 23,0%, după care au urmat copiii în vârstă de 4 ani – 22,7%, copiii de 6 ani – 21,1% și de 3 ani – 20,8%. Ponderea copiilor cu vârsta de până la 3 ani a reprezentat 11,2%, iar a copiilor în vârstă de 7 ani și peste – 1,2%.

Rata de cuprindere a copiilor de până la 3 ani cu servicii de îngrijire a copiilor de vârstă fragedă ([indicator ODD 5.4.1.2](#)) , în anul 2019, a constituit 23,0%.

Ponderea copiilor în vârstă de 3 ani și peste cuprinși cu învățământ preșcolar a constituit 88,8% din numărul total de copii din instituțiile de educație timpurie. Valoarea acestui indicator, în mediul rural, a fost mai înaltă decât în mediul urban cu 1,3 p.p. (89,4% și, respectiv, 88,1%). În

profil teritorial, cea mai mare pondere a copiilor în vârstă de 3 ani și peste, din total copii cuprinși cu învățământ preșcolar, s-a înregistrat în municipiul Chișinău – 90,3%, în timp ce regiunea Sud a înregistrat cea mai mică pondere – 86,8%.

Rata de încadrare în educația formală a copiilor în vârstă de 6 ani ([indicator ODD 4.2.2.](#)) a constituit 104,7%, ponderea fetelor încadrate în educația formală a fost de 105,0%, iar a băieților – de 104,5%.

La 100 locuri în instituțiile de educație timpurie din țară au revenit în medie 84 copii. La 100 locuri în instituțiile din mediul urban, în medie, au revenit 101 copii, iar în cele din mediul rural – 73 copii. Cele mai înalte valori ale acestui indicator s-au înregistrat în mun. Bălți – 114 copii, mun. Chișinău – 105 copii și Ialoveni – 103 copii, iar cel mai puțin solicitate au fost instituțiile din raionul Leova, unde valoarea acestui indicator a fost de 47 copii la 100 locuri.

Numărul elevilor din instituțiile de învățământ primar și secundar general s-a diminuat

În anul de studii 2019/20, învățământul primar și secundar general s-a desfășurat în 1226 instituții. În cadrul acestora au fost cuprinși 333,1 mii elevi, sau cu 1,0 mii mai puțin comparativ cu anul de studii precedent, ceea ce reprezintă 90,2% din populația în vârstă de 7-18 ani. Din punctul de vedere al distribuției pe sexe și pe medii de reședință, 51 la sută din elevi au fost băieți, iar 52 la sută au studiat în mediul urban. În medie pe țară, la 10 mii locuitori reveneau 1242 elevi față de 1246 elevi în anul de studii 2018/19.

Ponderea copiilor înscriși în clasa I care au urmat programe de educație preșcolară a constituit 97,3%.

Rata brută de admisie în ultimul an de studii al învățământului primar (indicator ODD 4.1.1.1), în anul de studii 2019/20, a constituit 105,5%. Valoarea acestui indicator pentru băieți a fost mai mare decât pentru fete, cu 3,4 p.p. și a constituit 107,2%.

Cei mai mulți dintre copiii cu necesități speciale încadrați în educația preșcolară sunt cu dereglări de vorbire

Pentru copiii cu necesități speciale, în țară au funcționat 7 instituții specializate cu 45 grupe. Totodată, în cadrul a 2 instituții cu destinație generală au funcționat 7 grupe cu destinație specială. Numărul copiilor cu necesități speciale încadrați în aceste instituții a fost de 746 copii, cu circa 16% mai puțin față de anul 2018. Majoritatea acestor copii fac parte din grupa de vârstă 3 ani și peste și sunt cuprinși cu educație preșcolară (91,6%). Din total copii cu necesități speciale, 32,6% sunt cu dereglări de vorbire, 27,6% – cu dereglări de vedere și 13,8% – cu dereglări de intelect.

Tot mai multe grădinițe cu destinație generală sunt adaptate la necesitățile copiilor cu dizabilități. Numărul copiilor cu dizabilități, care au frecventat în anul 2019 instituțiile de educație timpurie, a înregistrat cifra de 247 copii.

Ponderea elevilor cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități încadrați în instituții de învățământ cu destinație generală este în creștere

În anul de studii 2019/20, în instituțiile de învățământ primar și secundar general din țară au fost înscriși 9784 elevi cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, inclusiv 9157 elevi încadrați în instituțiile de învățământ obișnuite și 627 elevi – în școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică.

Tabelul 2. *Elevi cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități după tipul instituției, 2015/16-2019/20*

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Elevi - total	11 426	10 994	10 589	10 269	9 784
În instituții de învățământ primar și secundar general	10 393	10 134	9 840	9 560	9 157
inclusiv cu:					
cerințe educaționale speciale	8 564	8 675	8 415	7 990	7 693
dizabilități	1 829	1 459	1 425	1 570	1 464
În școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	1 033	860	749	709	627
Ponderea elevilor cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități încadrați în instituții de învățământ general, (%)	91,0	92,2	92,9	93,1	93,6

În instituțiile de învățământ primar și secundar general au fost cuprinși 7693 copii cu necesități speciale și 1464 – cu dizabilități. Ponderea copiilor cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, care frecventează instituții de învățământ cu destinație generală s-a majorat pe parcursul ultimilor 5 ani cu 2,6 p.p. și a constituit 93,6%, în anul de studii 2019/20.

Indicele parității de gen al copiilor cu dizabilități încadrați în învățământul obligatoriu a constituit 0,64 în favoarea băieților ([indicator ODD](#)

4.5.1.e.)

În același timp, numărul elevilor înscriși în școlile pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică (627 elevi), înregistrat în anul de studii 2019/20, a fost cu 39,3% mai mic, comparativ cu anul de studii 2015/16. Majoritatea elevilor din cadrul acestor instituții (13 unități) sunt cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală – 62,4%.

Protecția socială a copilului

Numărul beneficiarilor de indemnizații pentru copii este în creștere

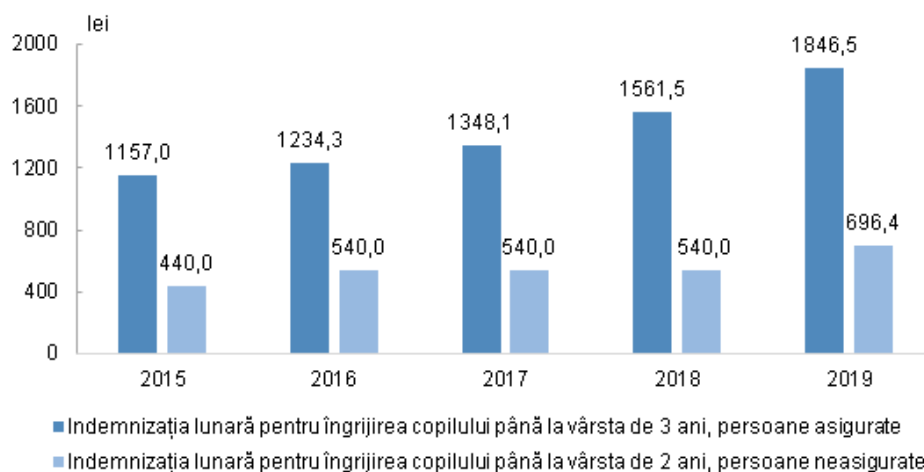
Pe parcursul anului 2019, numărul beneficiarilor (mame, tați și alte persoane) de indemnizații unice la nașterea și pentru creșterea copilului, a constituit 85 mii beneficiari (mai mult cu 9,0% față de anul 2015), inclusiv 46,9 mii persoane asigurate și 38,1 mii persoane neasigurate. Numărul copiilor pentru care au fost oferite aceste indemnizații a fost de 88,6 mii copii. Proporția copiilor acoperiți cu indemnizații pentru

îngrijirea copilului în numărul total al copiilor de până la 3 ani a constituit 85,8%, în anul 2019 ([indicator ODD 1.3.1.b.](#)) (vezi anexa, tabelul 31).

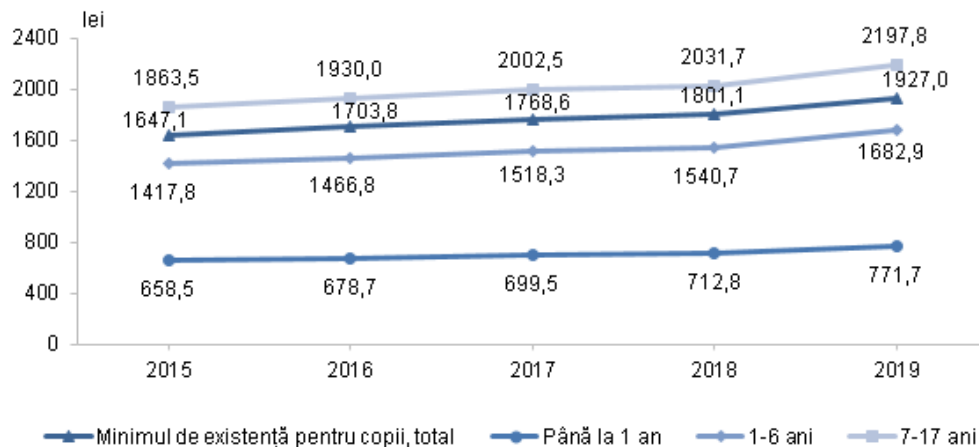
Începând cu 1 ianuarie 2019, mărimea medie a indemnizației unice la nașterea copilului a constituit 6303 lei, iar începând cu 1 iulie 2019 - 7911 lei. În cazul indemnizației lunare pentru persoanele asigurate, acordată pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, aceasta a constituit 1846,5 lei, față de 696,4 lei în cazul persoanelor neasigurate, acordată pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani. În anul 2019, din cele 46,9 mii persoane asigurate care au beneficiat de această indemnizație, 39,4 mii persoane au fost mame, 7,1 mii persoane - tați și 0,3 mii alte persoane. În cazul persoanelor neasigurate, din cei 38,1 mii beneficiari, 37,8 mii beneficiari au fost mame, 206 persoane - tați și 25 - alte persoane.

Figura 3. Mărimea medie a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului, 2015-2019

Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului acoperă minimul de existență în cazul persoanelor asigurate, dar nu și în cazul persoanelor neasigurate

În ultimii 5 ani, mărimea minimului de existență pentru copii a crescut cu 17,0%. Astfel, valoarea minimului de existență, în anul 2019, a constituit în total pentru copii – 1927,0 lei, inclusiv 771,7 lei pentru copiii de până la 1 an, 1682,9 lei pentru copii în vârstă de 1-6 ani și 2197,8 lei pentru cei cu vârsta de 7-17 ani.

Figura 4. *Minimul de existență pentru copii, pe grupe de vârstă, 2015-2019*

Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la 3 ani, în cazul persoanelor asigurate a depășit minimul de existență, stabilit pentru copiii în vârstă de până la 1 an de 2,4 ori și în același timp a acoperit minimul de existență pentru copii în vârstă de 1-6 ani în proporție de 109,7%.

Tabelul 3. *Raportul dintre indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului și minimul de existență pentru copii, 2015-2019*

	2015	2016	2017	2018	2019
Raportul dintre indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului și minimul de existență pentru copii în vârstă de până la 1 an, % persoane asigurate (până la 3 ani)	175,7	181,9	192,7	219,1	239,3
persoane neasigurate (până la 2 ani)	66,8	79,6	77,2	75,8	90,2
Raportul dintre indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului și minimul de existență pentru copii în vârstă de 1-6 ani, % persoane asigurate (copii până la 3 ani)	81,6	84,1	88,8	101,4	104,6
persoane neasigurate (copii până la 2 ani)	31,0	36,8	35,6	35,0	82,9

Însă, indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani, acordată persoanelor neasigurate, a acoperit minimul de existență stabilit pentru copiii de până la 1 an în proporție de 90,2% și minimul de existență stabilit pentru copiii de 1-6 ani în proporție mult mai mică - 41,4%.

Cei mai mulți copii care beneficiază de alocații sociale de stat sunt copiii cu dizabilități severe

În anul 2019, 10,7 mii copii cu dizabilități au beneficiat de alocații sociale de stat, 45,5% fiind copii cu dizabilități severe. Mărimea medie a alocației lunare pentru copiii cu dizabilități a constituit 737,5 lei, majorându-se de 1,6 ori, comparativ cu anul 2015. Beneficiari de alocații pentru pierderea întreținătorului au fost circa 6,1 mii copii, mărimea alocației lunare constituind 599,6 lei, fiind la fel, de 1,6 ori mai mare comparativ cu anul 2015.

Tabelul 4. *Numărul copiilor beneficiari de alocații sociale de stat și mărimea medie a alocației lunare, 2015-2019*

	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Numărul beneficiarilor, persoane</i>					
Copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani	12 943	11 746	11 676	10 635	10 684
inclusiv: severă	5 398	5 114	5 032	4 796	4 865
accentuată	5 205	4 602	4 544	3 899	3 735
medie	2 340	2 030	2 100	1 940	2 084
Copii care și-au pierdut întreținătorul	4 324	4 509	4 993	5 488	6 091
<i>Mărimea medie a alocației lunare, lei</i>					
Copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani	452,4	503,0	562,5	702,2	737,5
inclusiv: severă	487,5	539,5	615,2	767,5	808,2
accentuată	470,2	522,2	574,7	716,6	756,0
medie	331,7	367,5	410,1	511,8	539,3

	2015	2016	2017	2018	2019
Copii care și-au pierdut întreținătorul	364,4	402,0	436,7	577,4	599,6

Numărul copiilor aflați în situații de risc este în creștere, cei mai vulnerabili fiind copiii din mediul rural

Conform datelor Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, la sfârșitul anului 2019, au fost luați la evidență circa 10,9 mii copii aflați în situații de risc, 72,6% dintre aceștia fiind din mediul rural. Totodată, în numărul copiilor aflați în situație de risc au predominat băieții, constituind 51,1%. Aproape fiecare al doilea copil (49,8%) avea vârsta de 7-15 ani, 23,7% aveau vârsta de 3-6 ani, 17,1% - vârsta de 16-17 ani și 9,4% - vârsta de 0-2 ani. Din numărul copiilor aflați în situații de risc, 238 copii erau copii cu dizabilități.

În anul 2019, s-au înregistrat 755 copii supuși violenței, cu 22,7% mai puțin față de anul 2018 (vezi anexa, tabelul 32). În structura acestora, 51,2% erau din mediul urban, iar 50,5% erau băieți.

Numărul copiilor neglijați², în anul 2019, a constituit 8,6 mii copii. Cel mai des victime ale neglijenței au fost copiii în vârstă de 7-15 ani (49,1%).

Sănătatea copiilor

Conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în anul 2019, numărul medicilor pediatri în sistemul național de sănătate a constituit 471 medici. La 10 mii copii în vârstă de 0-17 ani, în medie, au revenit 8 medici pediatri și circa 47 paturi pentru copii de toate profilurile, amplasate în instituțiile medico-sanitare. În total, în instituțiile medico-sanitare au fost internați 121,4 mii copii sau fiecare al cincilea copil.

Tabelul 5. Asigurarea cu medici pediatri și paturi pentru copii de toate profilurile amplasate în instituțiile medico-sanitare, 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul de medici-pediatri la 10 000 copii în vârstă de 0-17 ani	492	497	469	470	471
Numărul de paturi pentru copii la 10 000 copii în vârstă de 0-17 ani	8,1	8,3	7,9	8,0	8,1
	2 871	2 880	2 768	2 728	2 724
	47,4	47,8	46,4	46,2	46,7

Afecțiunile din perioada perinatală sunt principala cauză a morbidității nou-născuților

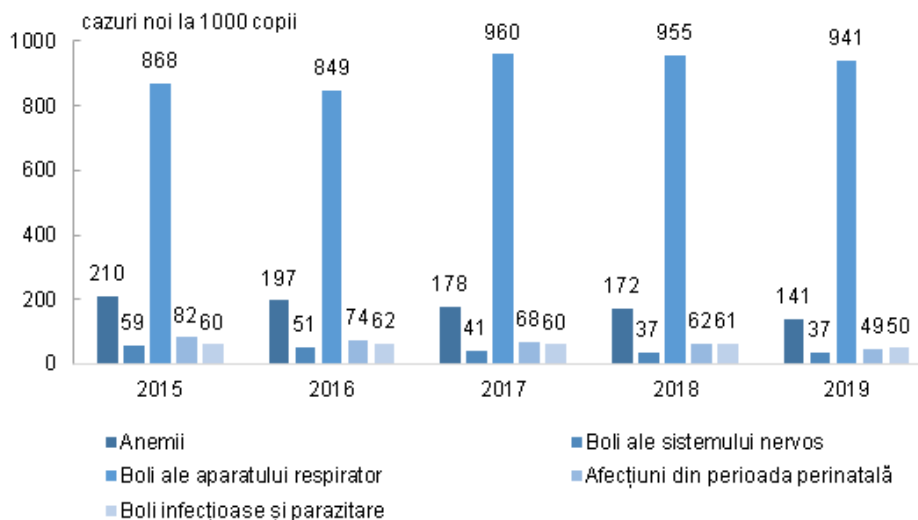
În anul 2019, circa 6,7 mii copii s-au născut bolnavi ori s-au îmbolnăvit, ceea ce a reprezentat 20,6% din numărul copiilor născuți-vii (vezi anexa, tabelul 5). Afecțiunile din perioada perinatală sunt în topul cauzelor morbidității copiilor nou-născuți. Numărul afecțiunilor, a căror origine se situează în perioada perinatală a copiilor, s-a micșorat de la 12,1 mii cazuri noi în anul 2015, până la 9,7 mii cazuri noi în anul 2019. Preponderent, acestea includ tulburările legate de greutatea insuficientă la naștere, suferința respiratorie a nou-născutului, infecții specifice perioadei perinatale și hipoxia intrauterină și asfizia obstetricală.

Totodată, conform datelor instituțiilor medico-sanitare, circa 1,7 mii născuți-vii s-au născut prematur sau 5,3% din total născuți-vii, iar 1,8 mii născuți-vii au avut greutatea de până la 2500 gr. sau 5,7% din total născuți-vii.

Copiii în primul an de viață suferă cel mai des de boli ale aparatului respirator, anemie și afecțiuni din perioada perinatală

Incidența prin boli la copii în primul an de viață a constituit 1454,4 cazuri noi la 1000 copii. Cel mai des copiii au suferit de boli ale aparatului respirator (941 cazuri noi la 1000 copii), anemie (141 cazuri noi la 1000 copii), boli infecțioase și parazitare (50 cazuri noi la 1000 copii), afecțiuni din perioada perinatală (49 cazuri noi la 1000 copii) și boli ale sistemului nervos (37 cazuri noi la 1000 copii).

Figura 5. Incidența prin principalele boli la copii în primul an de viață, 2015-2019

Copiii de 0-17 ani suferă cel mai des de boli ale aparatului respirator, boli infecțioase și diverse leziuni traumatice

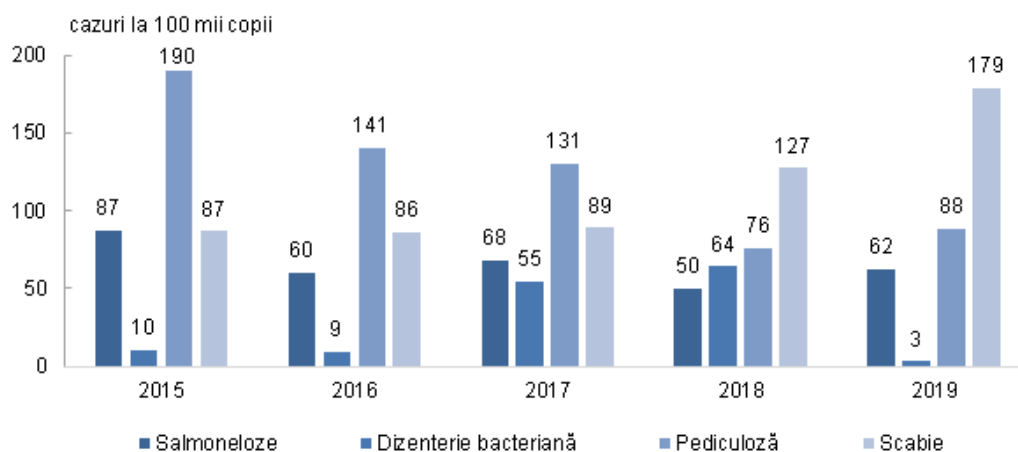
Pe parcursul anului 2019, în structura incidenței prin boli la copiii în vârstă de 0-17 ani au predominat bolile aparatului respirator (599 cazuri noi la 1000 copii), bolile infecțioase și parazitare (55 cazuri noi la 1000 copii), leziunile traumatice, otrăvirile și alte consecințe ale cauzelor externe (49 cazuri noi la 1000 copii), bolile sistemului nervos și organelor de simț (38 cazuri noi la 1000 copii), bolile pielii și țesutului celular subcutanat (36 cazuri noi la 1000 copii), afecțiunile sângelui și organelor hematopoietice (27 cazuri noi la 1000 copii), aparatului digestiv (20 cazuri noi la 1000 copii) (vezi anexa, tabelul 7).

Printre bolile infecțioase și parazitare întâlnite cel mai des la copii, au fost infecțiile acute ale căilor respiratorii (230,9 mii cazuri), pneumoniile, bronhopneumoniile acute (39,7 mii cazuri), varicela (7,3 mii cazuri), infecțiile intestinale acute provocate de agenți nedeterminați (6,2 mii cazuri) și enteritele, colitele, gastroenteritele provocate de agenți determinați (2,3 mii cazuri). Totodată, la 100 mii copii au revenit 179 cazuri de scabie, 88 cazuri de pediculoză, 62 cazuri de infecții cu salmoneloze și 3 cazuri de dizenterie bacteriană.

În anul 2019, incidența prin hepatita B la copiii în vârstă de 0-17 ani a constituit 0,9 cazuri la 100 mii copii ([indicator ODD 3.3.4.](#))

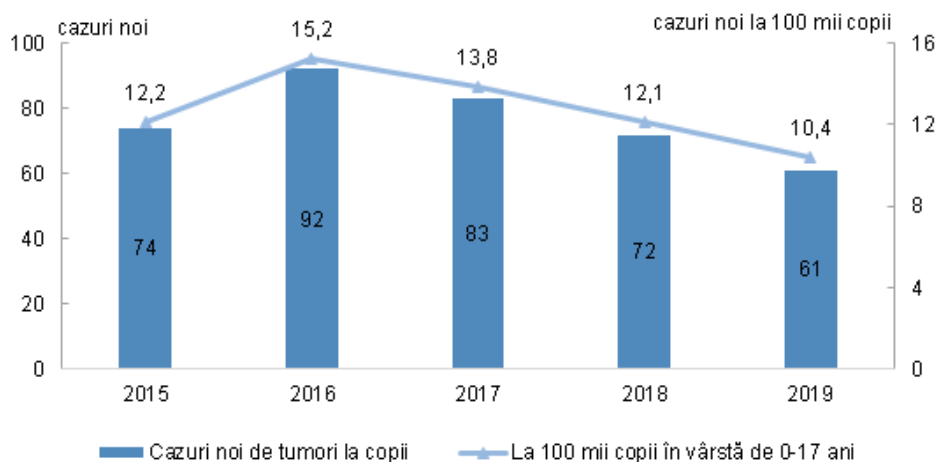
Figura 6. Prevalența prin unele boli infecțioase la copiii în vârstă de 0-17 ani, 2015-2019

Cele mai multe cazuri noi de tumori la copii se atestă la nivelul țesutului limfoid, creierului și altor părți ale sistemului nervos

În anul 2019, numărul cazurilor noi de tumori maligne s-a micșorat, la 100 mii copii în vârstă de 0-17 ani revenind 10,4 cazuri noi, comparativ cu 12,1 cazuri noi în anul 2018. În structura incidenței prin tumori maligne în cazul copiilor au prevalat tumorile la nivelul țesutului limfoid, hematopoietic și înrudite ale acestuia – 41,0%, creierului și altor părți ale sistemului nervos central – 24,6%, oaselor și cartilajelor articulare – 11,5%, țesutului mesotelial și ale țesuturilor moi - 6,6%, precum și la nivelul altor localizări - 16,3%.

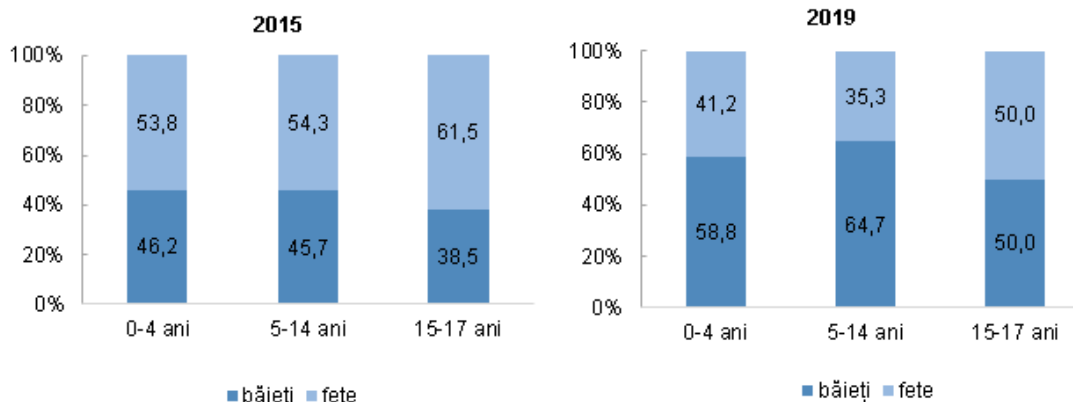
Figura 7. Incidența prin tumori maligne la copiii în vârstă de 0-17 ani, 2015-2019

Numărul cazurilor noi de tumori maligne este mai mare în cazul copiilor cu vârsta de 5-14 ani și a băieților

Incidența prin tumori maligne a fost mai mare la copiii cu vârsta de 5-14 ani. La fel, aceasta a fost mai mare în cazul băieților (12,3 cazuri noi la 100 mii băieți comparativ cu 8,4 cazuri noi la 100 mii fete).

Figura 8. Structura incidenței prin tumori maligne la copii, pe grupe de vârstă și sexe, în anul 2015 și 2019

Numărul cazurilor noi de tuberculoză este mai mare în cazul băieților și copiilor din mediul rural

În anul 2019, la 100 mii copii de 0-17 ani reveneau 19,4 cazuri noi de tuberculoză activă. Incidența prin tuberculoză, la 100 mii copii în vârstă de

0-14 ani a constituit 17,9 cazuri noi ([indicator ODD 3.3.2.](#)). Circa 47% din cazuri au fost înregistrate la copiii în vârstă de 5-14 ani și 50,9% în rândul băieților. De asemenea, tuberculoza la copii a predominat în mediul rural, unde s-au înregistrat 57% din cazuri.

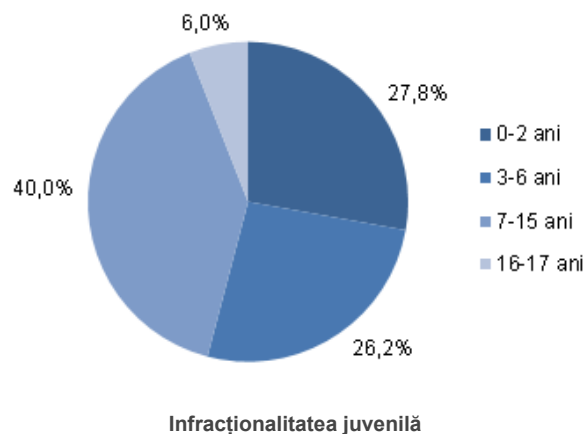
Copiii supuși examinării profilactice cel mai des sunt depistați cu acuitate vizuală scăzută

Pe parcursul anului 2019, 238,8 mii copii au fost supuși examenelor profilactice, cu 8,8% mai puțin decât în anul precedent. Astfel, la 1000 copii în vârstă de 0-17 ani examinați au revenit 10,9 copii care au suferit de acuitate vizuală scăzută, 4,9 copii care au suferit de scolioză, 4,8 copii cu dereglări de ținută, iar 4,7 copii au suferit de tulburări de vorbire. Circa 61% din copii au fost supuși controlului profilactic al cavității bucale, în urma căruia s-a constatat că fiecare al treilea copil dintre aceștia necesită sanație (33,6%) și, respectiv, 67,1% din ei au fost sanați.

Copiii cu dizabilitate primară sunt preponderent din mediul rural și au ca cauză principală a dizabilității malformațiile congenitale, tulburările mentale și de comportament

Pe parcursul anului 2019, au fost recunoscuți cu dizabilitate primară 1,4 mii copii în vârstă de 0-17 ani, 58,9% din aceștia fiind din mediul rural. Fiecare al treilea copil diagnosticat avea vârsta de 0-2 ani, iar fiecare al patrulea vârstă cuprinsă între 3-6 ani. Cauzele predominante ale dizabilității primare rămân a fi malformațiile congenitale, tulburările mentale și de comportament (26,9%), deformațiile și anomaliile cromozomiale (25,0%) și bolile sistemului nervos (14,2%). De menționat, că în mediul rural ponderea copiilor cu grad sever de dizabilitate în total copii recunoscuți cu dizabilitate (caz nou) a fost mai mică, comparativ cu mediul urban (30,1% comparativ cu 40,1%). În anul 2019, au fost deserviți de instituțiile medico-sanitare 12,3 mii copii cu dizabilități.

Figura 9. Structura dizabilității primare la copii pe grupe de vârstă, în anul 2019

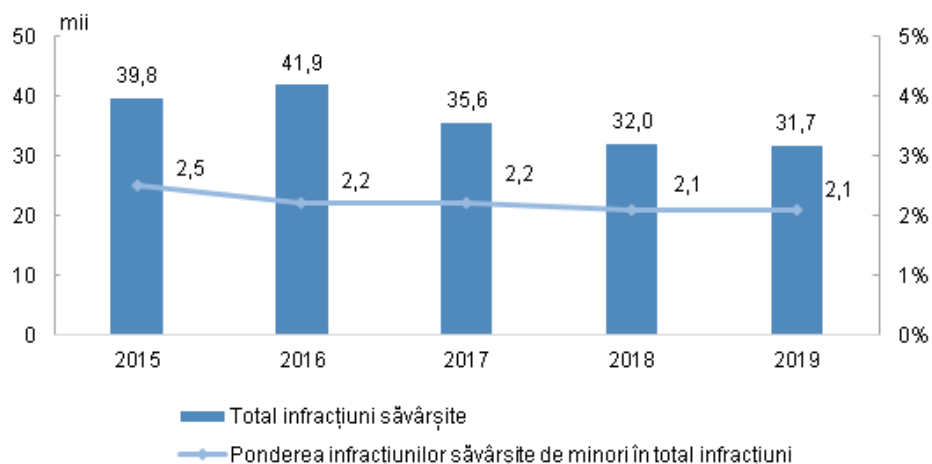

Ponderea infracțiunilor comise de minori în ultimii 5 ani s-a redus

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în cazul minorilor, ca și în cazul populației la general, se înregistrează o tendință de scădere a ratei infraționalității. Astfel, în anul 2019, la 100 mii minori (0-17 ani) au revenit 114 infracțiuni, față de 165 infracțiuni în anul 2015. Ponderea infracțiunilor comise de minori în total infracțiuni a scăzut de la 2,5% în anul 2015 până la 2,1% în 2019.

Figura 10. Numărul total al infracțiunilor înregistrate și ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori, 2015-2019

Minorii comit cel mai des furturi, jafuri și acte de huliganism

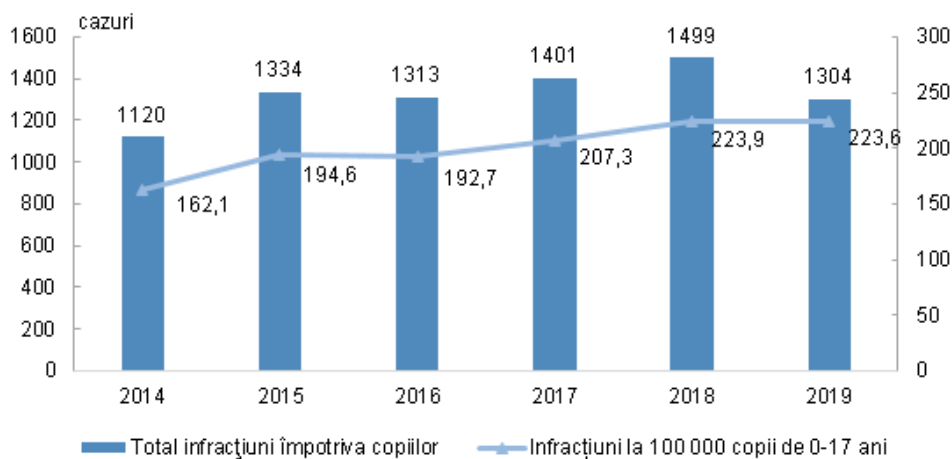
Infracțiunile cel mai des comise de minori rămân a fi furturile, cu o pondere de 63,0% din total infracțiuni, jafurile – 6,1%, cazurile de huliganism – 4,3%, vătămările intenționate – 3,1% și infracțiunile legate de droguri – 0,5%, precum și alte infracțiuni – 23,0%.

Numărul total al minorilor care au comis infracțiuni, în anul 2019, a constituit 1215 copii, inclusiv 1145 copii cu vârsta 14-17 ani (94,2%), restul având vârsta de până la 14 ani. Preponderent infracțiunile au fost săvârșite de băieți, 91,1% față de 8,9% în cazul fetelor.

Numărul infracțiunilor comise împotriva copiilor este în descreștere

În anul 2019, împotriva copiilor au fost comise circa 1,3 mii infracțiuni, mai puține cu 2,2% față de anul 2015. Dintre acestea, 10,4% au constituit raporturi sexuale cu persoane care nu au împlinit vârsta de 16 ani, 8,4% au fost violuri și 5,9% acte de huliganism. La 100 mii copii în vârstă de 0-17 ani au revenit 224 infracțiuni împotriva copiilor.

Figura 11. Infracțiuni comise împotriva copiilor, 2015-2019

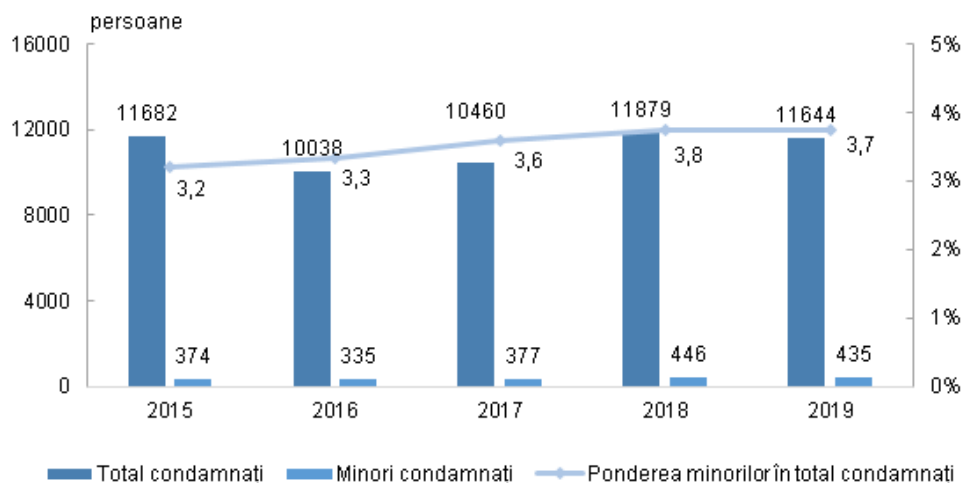

Minorii primesc ca pedeapsă preponderent condamnarea condiționată, iar fiecare al doilea minor condamnat a comis furt

În anul 2019, numărul minorilor condamnați a constituit 435 copii, la 100 mii minori revenind 75 copii condamnați, comparativ cu 62 copii în anul 2015.

Aproape fiecare al doilea minor (46,9%) a fost condamnat pentru furt – 204 copii, condamnați pentru huliganism – 56 copii (12,9%), pentru jaf și tâlhării – 36 copii (8,3%), pentru infracțiuni legate de droguri – 8 copii (1,8%), pentru omor au fost condamnați 7 copii (1,6%), iar pentru viol – 5 copii (1,1%). În structura sancțiunilor aplicate minorilor, a fost preponderentă condamnarea condiționată (42,1%), iar fiecare al patrulea minor a primit pedeapsa cu închisoare (25,1%) (vezi anexa, tabelul 16).

Figura 12. Numărul persoanelor condamnate și al minorilor condamnați, 2015-2019

Caracteristica gospodăriilor cu copii

Gospodăriile cu copii au în componența sa preponderent un singur copil, gospodăriile cu mai mulți copii fiind caracteristice mai mult mediului rural

Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, în anul 2019, din total gospodării 31,6% au la întreținere cel puțin un copil sub 18 ani, din care 47,1% au un singur copil, 39,5% – doi copii, iar 13,4% – trei și mai mulți copii. În medie, la o gospodărie cu copii revin 1,7 copii. Gospodăriile cu mulți copii sunt caracteristice mai mult pentru mediul rural, unde sunt concentrate 67,5% din totalul gospodăriilor cu 3 și mai mulți copii.

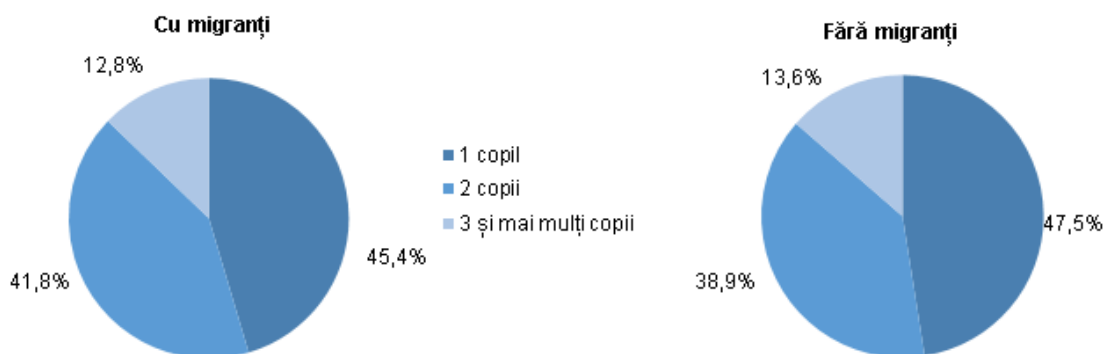
În mediul urban ponderea gospodăriilor monoparentale este mai mare decât în mediul rural

În funcție de tipul gospodăriei, acestea au fost formate preponderent din cupluri familiale (63,3%) și mai multe nuclee familiale (29,1%). Gospodăriile monoparentale au constituit 7,6% din totalul gospodăriilor cu copii. În mediul urban, ponderea gospodăriilor monoparentale a fost cu 4,8 puncte procentuale mai mare comparativ cu mediul rural (10,3% față de 5,5%).

Fiecare a patra gospodărie cu copii are în componență migranți, ponderea acestor gospodării fiind triplă în mediul rural față de mediul urban

Din total gospodării cu copii, 18,9% sunt gospodării cu migranți, ponderea celor din mediul rural fiind triplă față de mediul urban (75,2% comparativ cu 24,8%). În funcție de numărul copiilor, gospodăriile cu migranți se repartizează după cum urmează: 45,4% - gospodării cu un copil, 41,8% - cu doi copii și 12,8% - cu trei și mai mulți copii.

Figura 13. Structura gospodăriilor în funcție de prezența migraților și numărul de copii, în anul 2019

Gospodăriile cu copii au venituri mult mai mici decât cele fără copii

Veniturile gospodăriilor casnice cu copii sunt substanțial mai mici decât veniturile gospodăriilor fără copii. În medie, în anul 2019, veniturile disponibile ale gospodăriilor cu copii au constituit 2449,1 lei lunar pe o persoană sau de 1,4 ori mai puțin comparativ cu veniturile gospodăriilor fără copii. Pe măsura creșterii numărului de copii în gospodărie, descrește și valoarea medie a veniturilor acesteia, de la 2939,2 lei lunar în cazul gospodăriilor cu 1 copil până la 1679,6 lei în cazul celor cu 3 și mai mulți copii (vezi anexa, tabelul 24).

Principala sursă de formare a veniturilor gospodăriilor o constituie activitatea salarială (53,5%), fiind urmată de veniturile din prestații sociale (9,2%), activitatea individuală agricolă (8,2%) și activitatea individuală non-agricolă (7,9%). Transferurile din afara țării contribuie la formarea veniturilor în proporție de 16,8% (vezi anexa, tabelul 23).

În mediul urban se consumă mai multe produse bogate în proteine, iar în mediul rural mai multe produse de panificație

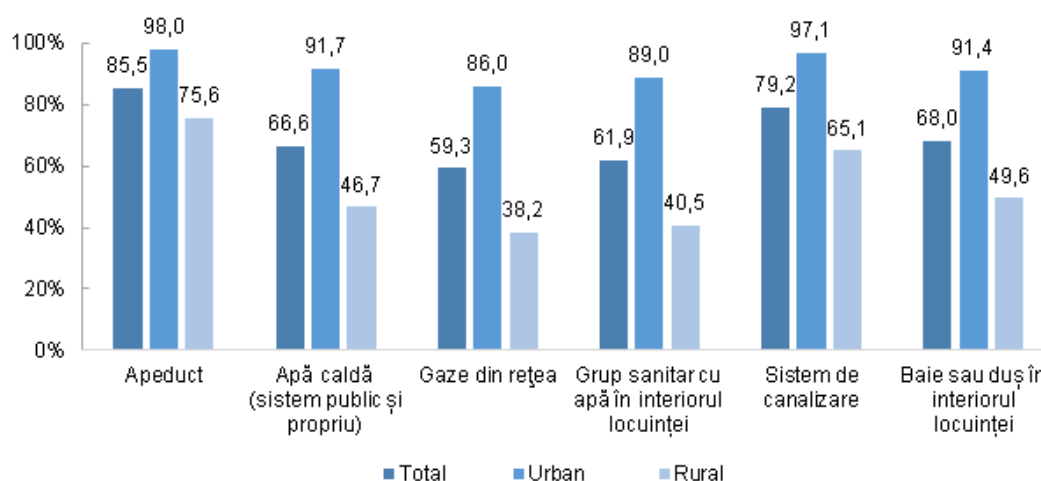
Paternalul de consum al gospodăriilor cu copii, în anul 2019, se caracterizează prin consumul de pâine și produse de panificație în cuantum de 9,2 kg/persoană, carne și preparate din carne – 3,9 kg/persoană, lapte și produse lactate – 17,6 litri/persoană, cartofi – 3,5 kg/persoană, legume și bostănoase – 8,0 kg/persoană, fructe și pomușoare – 5,4 kg/persoană.

În mediul urban se consumă mai multe produse bogate în proteine, cum ar fi carnea (4,1 kg/persoană față de 3,8 în rural), laptele (19,2 litri/persoană față de 16,4 în rural) și ouăle (16,2 bucăți/persoană față de 15,2 în rural). În mediul rural, însă, se remarcă un consum mai mare de produse de panificație (9,8 kg/persoană față de 8,3 în urban) și cartofi (3,6 kg/persoană față de 3,3 în urban), care de fapt și determină un surplus caloric față de mediul urban (vezi anexa, tabelul 28).

Condițiile de trai ale gospodăriilor cu copii din mediul urban sunt mai bune decât ale celor din mediul rural

Condițiile de trai din perspectiva accesului la comodități, diferă semnificativ pentru gospodăriile cu copii de la sat și cele de la oraș. În mediul urban, construcțiile de locuințe de tip bloc presupun și conectarea la rețelele de alimentare cu apă, canalizare și încălzire, respectiv gospodăriile cu copii din mediul urban locuiesc în condiții mult mai bune decât cele din mediul rural. Astfel, în orașe 98,0% din gospodăriile cu copii dispun de apeduct, 97,1% – de sisteme de canalizare, 91,4% – de baie sau duș în locuință și 86,0% – de gaze din rețea. În schimb la sate, doar 75,6% gospodăriile cu copii dispun de apeduct, 65,1% – de sisteme de canalizare, 49,6% – de baie sau duș în interior și doar 38,2% – de gaze din rețea.

Figura 14. Dotarea locuințelor gospodăriilor cu copii cu principalele comodități, în anul 2019

Conform opiniei gospodăriilor cu copii, circa 84 la sută din acestea consideră, că în anul 2019 nu au intervenit careva schimbări majore în nivelul de bunăstare al gospodăriilor, comparativ cu anul precedent, 9,1% au menționat că trăiesc mai bine, iar 6,7% consideră că situația s-a înrăutățit. Pentru necesitățile minime ale gospodăriei, conform aprecierilor respondenților cu copii, ar fi suficientă suma de 2080 lei lunar pe o persoană. Totodată, pentru un trai decent a fost menționat necesarul de 4081 lei în medie pe o persoană (vezi anexa, tabelul 29).

În anul 2019, ponderea populației cu cheltuielile gospodăriilor pentru sănătate mai mari de 10% în totalul de cheltuieli ale gospodăriilor

(indicatorul ODD 3.8.2.a.) pentru gospodăriile cu copii este de 2 ori mai mică decât pentru gospodăriile fără copii (9,3% comparativ cu 18,9%) (vezi anexa, tabelul 30).

- [Anexe \(32 tabele .xlsx\)](#)

Note:

¹ Datele cu privire la numărul populației copiilor, la 1 ianuarie 2020, sunt provizorii. Numărul populației, cât și indicatorii relativi dependenți de numărul populației sunt raportați la populația cu reședință obișnuită.

[Reședința obișnuită](#) este definită ca locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

Fără raioanele din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

² Neglijarea se referă la diverse forme ale acesteia: neglijare alimentară, vestimentară, neglijare a igienei, medicală, educațională, emoțională și neglijare în supraveghere.

Informații relevante:

- [Banca de date statistice / Populația și procesele demografice / Populația cu reședință obișnuită și indicatorii demografici revizuiți](#)
- [Concepte și definiții / Populația și structura demografică](#)
- [Metadate de referință / Populație și demografie](#)
- [Calendarul de diseminare electronică a informațiilor statistice în anul 2020](#)

Persoană de contact:

Nadejda Cojocari
șef al direcției statistica serviciilor sociale
tel. 067 770 011

[Prima](#) / Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2019

Tel. 022 40 30 00

Fax

str. Grenoble, 106, MD-2019 Chișinău, Republica Moldova

Email: moldstat@statistica.gov.md

Copyright © 2020 **BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ**

Condiții de utilizare